Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Monitorizarea măsurilor privind inflația și energia și a rezilienței energetice a UE pentru sectoarele economice esențiale”

(aviz din proprie inițiativă)

(2023/C 349/03)

Raportor: **domnul Felipe MEDINA MARTÍN**

Decizia Adunării Plenare	25.1.2023
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
	Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională
Data adoptării în secțiune	26.6.2023
Data adoptării în sesiunea plenară	12.7.2023
Sesiunea plenară nr.	580
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	151/1/2

1. **Concluzii și recomandări**

1.1. Obiectivul prezentului aviz al CESE este de a evalua impactul crizei energetice declanșate în urma pandemiei de COVID-19 și a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei asupra întreprinderilor europene, asupra lucrătorilor acestora și asupra cetățenilor europeni în ansamblu. CESE constată că în întreaga economie au apărut probleme de mare amploare, cum ar fi: creșterea disproporționată a costurilor de producție, reorganizarea lanțurilor de aprovizionare, dificultăți în ceea ce privește furnizarea de produse alimentare și de alte bunuri, creșterea costurilor investițiilor sau scăderea puterii de cumpărare a gospodăriilor europene.

1.2. CESE își manifestă îngrijorarea cu privire la nivelul ridicat pe care l-a atins inflația în Europa din cauza costurilor energiei și a costurilor materiilor prime, urmate de prețurile serviciilor și ale bunurilor industriale. Inflația în Europa se situează la cel mai înalt nivel înregistrat după crearea monedei euro. CESE îndeamnă instituțiile europene să instituie mecanisme de control precum cele menționate în documentul elaborat de Organizația Europeană a Consumatorilor (BEUC). Acest demers ar trebui să includă, de exemplu, punerea în aplicare pe deplin a măsurilor stabilite în proiectul de regulament al Consiliului care prevede o reformă majoră și o ajustare a organizării pieței energiei electrice. CESE solicită statelor membre ale UE să pună în aplicare acte ale UE deja adoptate, cum ar fi Pachetul privind energia curată, care contribuie la accelerarea tranziției verzi și la aprofundarea pieței interne.

1.3. CESE consideră că, având în vedere creșterile uriașe ale costurilor ca urmare a războiului din Ucraina și a crizei energetice, este necesar să se reformeze fără întârziere cadrul temporar de criză revizuit al UE. În plus, recomandă punerea în aplicare a cadrului temporar privind ajutoarele de stat, astfel încât ajutoarele prevăzute de Regulamentul privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie și de cadrul de redresare și reziliență să fie acordate tuturor sectoarelor afectate de criza energetică, acordându-se o atenție deosebită sectoarelor esențiale, pentru a nu submina capacitatea de supraviețuire a multor întreprinderi, pentru a evita un efect negativ asupra costului vieții consumatorilor și pentru a nu afecta în mod negativ capacitatea acestora de a-și procura în fiecare zi produsele de bază. În plus, CESE solicită din nou introducerea unei „reguli de aur” care să permită realizarea investițiilor publice necesare.

1.4. CESE consideră că gospodăriile și sectoarele-cheie ar trebui să beneficieze de planuri de reducere a impactului prețurilor ridicate la energie. Deși în unele sectoare s-au înregistrat profituri foarte mari, cu o creștere substanțială de 26,8 % în comparație cu trimestrul precedent, indicele falimentelor declarate în UE a ajuns la 113,1, cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată, conform unui indice utilizat de Eurostat pentru a măsura nivelul falimentelor în UE în comparație cu valoarea de referință de 100 din 2015. CESE solicită Comisiei și statelor membre să depună eforturi pentru a se asigura că gospodăriile

și sectoarele-cheie se pot aproviziona în mod constant cu energie atunci când pun în aplicare măsuri de reducere a cererii la orele de vârf. În același timp, unele companii, în principal din sectorul energetic, și-au sporit profiturile sub paravanul inflației existente, după cum subliniază BCE ([1]). Profiturile din acest sector au continuat să alimenteze inflația în UE, iar chestiunea trebuie abordată.

1.5. Criza energetică s-a reflectat în economie prin inflație ridicată, creștere economică firavă, presiune puternică asupra finanțelor publice și a puterii de cumpărare a gospodăriilor și a întreprinderilor și printr-o pierdere a competitivității economice externe. Pe baza recomandărilor BCE, CESE propune să se stabilească criteriul „triplului T verde" pentru ca intervențiile viitoare să fie adaptate, țintite și să reziste tranzițiilor (*tailored, targeted and transition-proof*). Măsurile neselective privind prețurile, cum ar fi plafonarea prețurilor la anumite produse alimentare, nu ar face decât să prelungească perioada de inflație ridicată pe termen lung.

1.6. Inflația ridicată care persistă, în special din cauza prețurilor la energie, provoacă o pierdere generală a puterii de cumpărare a lucrătorilor, consumatorilor și întreprinderilor din Europa, afectând condițiile de viață ale multor familii, cererea internă și creșterea economică. Acest lucru, împreună cu menținerea politicii monetare de creștere a ratelor dobânzilor, afectează, de asemenea, multe întreprinderi. CESE consideră că dialogul social în sectorul energetic este important pentru a lua deciziile adecvate la nivel național.

1.7. CESE îndeamnă guvernele să promoveze punerea în aplicare a unor măsuri de economisire și de utilizare eficientă a energiei în întreprinderi și în gospodării, care să permită reducerea cererii de energie în mod permanent. În acest sens, ar trebui să se favorizeze extinderea utilizării energiei din surse regenerabile (stabilindu-se condițiile legale și fiscale necesare, inclusiv introducerea unei „reguli de aur pentru investiții") pentru a ne reduce dependența de combustibilii fosili. Ar trebui ca situația actuală să reprezinte o pârghie pentru a accelera decarbonizarea economiei UE. Aceste măsuri ar trebui să fie însoțite de garanții de nedelocalizare legate de ajutorul financiar. Este momentul să se facă investițiile necesare (și să se stabilească condițiile-cadru fiscale) în transformarea energetică europeană pentru a reduce dependența de combustibilii fosili. În plus, CESE consideră că ar trebui să se continue punerea în aplicare a modificărilor propuse în cadrul planului REPowerEU, în scopul de a simplifica și a accelera acordarea de autorizații pentru instalarea infrastructurilor de energie regenerabile. În acest context, CESE îndeamnă UE și statele membre să analizeze modul în care prețul plătit pentru surplusul de energie introdus în rețea ar putea permite investiții viabile pentru a maximiza capacitatea de a genera energie regenerabilă și pentru a o împărți cu alți consumatori atunci când depășește nevoile de utilizare proprii. Reorganizarea pieței energiei trebuie să fie inclusă în agenda pe termen lung a Comisiei Europene pentru a evita viitoarele perturbări ale aprovizionării cu energie și prețurile exorbitante.

2. **Observații generale**

2.1. Valul de inflație care se abate asupra Europei este general și se pot distinge clar două faze. Prima a început în perioada de redresare după izolarea populației din cauza pandemiei de COVID-19. Reactivarea simultană a tuturor sectoarelor a provocat blocaje în lanțurile de aprovizionare, care au determinat creșterea costurilor materiilor prime și ale transportului de marfă. Costurile materiilor prime au crescut cu 101 % între ianuarie 2020 și martie 2022 ([2]), iar cele de transport cu 545 % în aceeași perioadă ([3]).

2.2. O a doua fază inflaționistă a fost generată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de războiul care a urmat începând din februarie 2022. De această dată, șocul s-a produs în principal în ceea ce privește energia și unele produse pentru care UE avea ca furnizori importanți atât Rusia, cât și Ucraina: gaze naturale, grâu, ulei de floarea-soarelui și îngrășăminte. În perioada februarie-aprilie 2022, prețurile acestor bunuri au crescut cu 18,6 %, cu 16,8 %, cu 38,6 % și, respectiv, cu 16,7 % ([4]). Ulterior, aceste costuri au fost limitate, deși, chiar și în martie 2023, indicele prețurilor materiilor prime al FMI era cu 40,9 % peste nivelurile din ianuarie 2020, iar costul transporturilor de marfă cu 3,6 % mai mare față de aceleași niveluri.

2.3. Aceste evoluții s-au reflectat în economia mondială și europeană sub forma inflației. Rata variației de la an la an a indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC) ([5]) a ajuns în zona euro la 11,5 % (Eurostat) în luna octombrie. Acestea sunt valori care nu au mai fost atinse din secolul trecut și care, deși au fost mai moderate în ultimele luni (în martie 2023,

([1]) Studiul BCE privind inflația, 2023.
([2]) Indicele prețurilor materiilor prime al FMI, disponibil la adresa https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices
([3]) Freightos Baltic Index, disponibil la adresa https://fbx.freightos.com/
([4]) Indicele prețurilor materiilor prime al FMI, disponibil la adresa https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices
([5]) Eurostat, disponibil la adresa https://ec.europa.eu/

rata era de 8,3 %), se dovedesc a fi foarte greu de scăzut. Dovada că șocul prețurilor nu are caracter temporar, după cum se credea inițial, este că inflația subiacentă (din care este exclusă energia) se menține pe o tendință ascendentă în cea mai mare parte a Europei. Acest lucru poate însemna că politica monetară pusă în aplicare de BCE nu are rezultatele scontate.

3. **Impactul inflației asupra economiei europene**

3.1. CESE constată că perspectivele economice s-au înrăutățit după invadarea Ucrainei de către Rusia în februarie 2022. Se preconizează ([6]) că scenariul economic pentru anii următori se va caracteriza printr-o încetinire în comparație cu 2022, deși aceste proiecții se îmbunătățesc pe parcursul lunilor. Dacă, în timpul iernii, Comisia Europeană a estimat creșterea PIB-ului pentru UE în ansamblu la 0,8 % în 2023 și la un nivel modest de 1,6 % în 2024, în previziunile recente din primăvară, aceste procente au crescut la 1,0 % și, respectiv, 1,7 %. În paralel, se preconizează că inflația va scădea treptat, deși într-un ritm mai lent decât se preconizase inițial (9,2 % în 2022, 6,7 % în 2023, 3,1 % în 2024). Se vor înregistra tensiuni pe piața forței de muncă ca urmare a creșterii economice scăzute, iar datoria publică este în creștere, printre altele, ca urmare a creșterii rapide a ratelor dobânzii de către BCE, ceea ce va exercita presiuni asupra bugetului în majoritatea statelor membre.

3.2. Cei 96,5 milioane de europeni care sunt expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială sunt cei mai afectați de nivelul ridicat al inflației. 41 % dintre persoanele intervievate în cadrul sondajului Eurobarometru menționează prețurile, inflația și costul vieții ca reprezentând una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă țara lor, înaintea sănătății (32 %) și a situației economice (19 %).

3.3. UE s-a confruntat cu o întrerupere aproape completă a aprovizionării cu gaze provenite din Rusia, în urma deciziilor politice adoptate – aproape jumătate dintre statele membre fiind afectate, într-o măsură mai mare sau mai mică, de reducerea furnizării de gaze. Creșterea inflației și a prețurilor produselor de bază, deficitul de forță de muncă și întreruperile din cadrul lanțurilor de aprovizionare de la nivel mondial afectează negativ lanțurile de aprovizionare din Europa atât în ceea ce privește produsele alimentare, cât și cele nealimentare. Potrivit perspectivelor economice ale OCDE, creșterea mondială va încetini brusc și va ajunge la aproximativ 2,2 % în 2023.

3.4. Potrivit BCE, creșterea prețurilor la energie a fost responsabilă pentru două treimi din diferențialul de inflație din zona euro. Potrivit Comisiei, între 2019 și 2022, creșterea marjelor de profit a fost de 54 % în sectorul energetic, unde salariile au crescut cu doar 6 %. Pierderea generală a puterii de cumpărare a lucrătorilor, consumatorilor și întreprinderilor din Europa nu numai că afectează condițiile de viață ale multor familii, ci, dacă nu este remediată, ar putea afecta și cererea internă și creșterea economică și, prin urmare, alte sectoare de afaceri; toate acestea se datorează, de asemenea, menținerii în continuare a politicii monetare de majorare a ratelor dobânzilor. CESE consideră că dialogul social în sectorul energetic este important pentru a lua deciziile adecvate la nivel național.

3.5. În timp ce prețurile de consum au crescut în general în Europa, salariile au avut o evoluție mai puțin volatilă, ceea ce a dus la o scădere a puterii de cumpărare a cetățenilor europeni, în special a celor mai vulnerabili, care nu dispun de niciun instrument pentru a se proteja împotriva inflației. De fapt, se observă deja schimbări în comportamentul consumatorilor, determinate de scăderea puterii de cumpărare a gospodăriilor care se confruntă cu o criză majoră a costului vieții, legată de creșterea vertiginoasă a facturilor la energie și de impactul inflației. Instrumentele aplicate de statele membre pentru a proteja consumatorii casnici vulnerabili sunt foarte variabile și, în unele cazuri, eficacitatea lor poate fi limitată. Comisia Europeană ar trebui să aibă în vedere explorarea unor standarde minime care să fie aplicate de autoritățile de reglementare și de factorii de decizie pentru a-i proteja și sprijini pe consumatorii casnici vulnerabili.

3.6. Unul dintre sectoarele cele mai afectate ca urmare a efectului combinat al pandemiei și al războiului este cel al producției de alimente – agricultura, creșterea animalelor și industria alimentară – și al distribuției acestora către consumatorul final. Proximitatea războiului și impactul acestuia asupra pieței energiei și a materiilor prime provoacă un decalaj la nivelul prețurilor produselor agricole pe piețele din Europa și pe piețele internaționale, prețurile europene crescând cel mai mult. Astfel, potrivit *Commodity price dashboard* (tabloul de bord privind prețurile mărfurilor) din aprilie 2023, rata creșterii prețurilor este, pentru majoritatea produselor agricole europene, superioară celei mondiale, în special în ceea ce privește carnea. Această evoluție are trei efecte importante. Primul este că populația europeană este afectată mai puternic de inflația prețurilor produselor de bază. Al doilea este că produsele alimentare europene își pierd competitivitatea pe plan internațional, iar al treilea este că prețurile plătite agricultorilor au crescut, ca urmare a creșterii costurilor de producție.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2023-economic-forecast-improved-outlook-amid-persistent-challenges_ro

3.7. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a declanșat provocări uriașe în lanțul de aprovizionare cu alimente, dincolo de spirala costurilor energetice: creșterea prețurilor factorilor de producție esențiali (furaje, îngrășăminte) și lipsa anumitor produse de bază (de exemplu, uleiuri vegetale sau grâu) necesare pentru menținerea unui lanț de aprovizionare pe deplin funcțional. Efectul de domino al creșterii costurilor conduce la decizia producătorilor de a reduce producția de îngrășăminte, ceea ce va stimula și mai mult creșterea prețurilor. Secetele din vara lui 2022 și cele care au avut loc în toată Europa în 2023, până în prezent, exercită presiuni mai mari asupra prețurilor, prin reducerea ofertei disponibile.

3.8. Unele sectoare esențiale, inclusiv întreprinderile și lucrătorii, care nu își pot întrerupe activitatea indiferent de situație, se confruntă cu o dublă dificultate: numărul mai mic de consumatori dispuși să plătească și costurile în creștere, în special facturile enorme la energie. Întreprinderile din sectorul alimentar au încercat să limiteze creșterea costurilor pentru a garanta consumatorilor prețuri competitive, iar acum se tem de o criză a consumului [Hidalgo, M., 2023 ([7]); Eurocommerce, 2023]. Recent, Guvernul Spaniei a publicat ([8]) în primul său raport al Observatorului marjelor informația că marjele din lanțul alimentar au scăzut cu 25 % din 2021, astfel încât este clar că evoluția marjelor de profit este foarte eterogenă.

În același timp, unele companii, în principal din sectorul energetic, și-au sporit profiturile sub paravanul inflației existente, după cum subliniază BCE ([9]). Profiturile din acest sector au continuat să alimenteze inflația în UE, iar chestiunea trebuie abordată.

3.9. Banca Spaniei ([10]) se referă la efectele foarte pozitive pe care așa-numita „excepție iberică” sau „mecanism iberic” le-a avut asupra sistemului de stabilire a prețurilor de pe piața energiei electrice. De asemenea, ea menționează impactul pozitiv, deși mai limitat, al reducerii TVA asupra prețurilor la alimente și carburanți, deși adaugă că măsura ar fi avut un cost mai mic dacă s-ar fi concentrat asupra ajutorului pentru familiile cu venituri mai mici. Banca Spaniei se referă, de asemenea, la impactul pozitiv pe care l-au avut majorările realizate de guvernul Spaniei în ceea ce privește salariul minim interprofesional, pensiile și venitul minim vital pentru a atenua efectele inflației asupra gospodăriilor cu venituri mai mici.

4. **Impactul creșterii costului energiei asupra rentabilității întreprinderilor europene**

4.1. Prețurile angro pentru energia electrică și pentru gaze au crescut chiar și 15 ori de la începutul anului 2021, acest lucru având efecte grave pentru consumatori și pentru întreprinderi. Guvernele europene au început să pună în aplicare un set de politici pentru a răspunde acestei situații. Un anumit tip de politică vizează atenuarea impactului creșterii costurilor asupra consumatorilor și a întreprinderilor. Alte tipuri de măsuri urmăresc stabilizarea și reducerea prețurilor angro și garantarea securității energetice. CESE îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să realizeze o reformă cuprinzătoare a organizării pieței energiei electrice și a sistemului de calculare a prețului energiei electrice, în coerență cu cele afirmate în avizul TEN/793 ([11]).

4.2. Modul în care prețul energiei afectează costurile întreprinderilor este foarte variat: în primul rând, chiar prin costul furnizării energiei electrice, în al doilea rând, prin impactul indirect pe care îl are asupra restului lanțului de aprovizionare, iar în al treilea rând, prin consecințele financiare care pot apărea în acest context. Cu titlu de exemplu, un studiu realizat de Banca Spaniei, publicat *ex ante* în primăvara anului 2022 ([12]), aprecia că o creștere cumulativă de 25 % a costului energiei pentru întreprinderi ar avea un efect asupra reducerii VAB cu 1,6 % în 2023. Totuși, această cifră reprezintă o medie; raportul constată că există unele sectoare care sunt afectate într-o mai mare măsură decât altele, – cele mai mari beneficii obținându-le ramura de extracție a petrolului și a gazelor naturale –, în timp ce domeniile de activitate care înregistrează cele mai mari prejudicii sunt: pescuitul și acvacultura, transportul terestru, transportul maritim și căile navigabile, comercializarea și repararea autovehiculelor, agricultura și creșterea animalelor, educația, transportul aerian, activitățile imobiliare, cocseriile și rafinarea petrolului, activitățile medicale și serviciile sociale, precum și serviciile hoteliere și de alimentație publică. Unele dintre aceste sectoare și-au dovedit importanța pentru buna funcționare a economiei UE în timpul pandemiei. Multe dintre cele mai afectate sectoare nu utilizează intensiv energia electrică în activitatea lor productivă, ci sunt mari consumatoare.

([7]) Marjele și profiturile comercianților cu amănuntul din sectorul alimentar din Spania în 2022.
([8]) OME Informe Trimestral 2023T3 (bde.es).
([9]) Studiul BCE privind inflația, 2023.
([10]) https://www.bde.es/f/webbe/SES/Secciones/Publicaciones/PublicacionesAnuales/InformesAnuales/22/Files/InfAnual_2022_En.pdf
([11]) Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2019/942, precum și a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în vederea îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice a Uniunii [COM(2023) 148 final – 2023/0077 (COD)] (JO C 293, 18.8.2023, p. 112).
([12]) Disponibil la adresa: https://www.bde.es/f/webbde/Secciones/Publicaciones/InformesBoletinesRevistas/InformesEstabilidadFinancera/22/IEF_2022_1_Rec1_4.pdf

4.3. Pe lângă impactul direct și indirect asupra valorii adăugate brute a întreprinderilor (marjele), acestea pot fi afectate și în alt mod, și anume prin creșterea vulnerabilității lor financiare. Raportul emis de Banca Spaniei precizează care sunt cele mai afectate sectoare. Există un grup de sectoare deosebit de vulnerabile, care nu numai că s-ar afla în situația unei îndatorări excesive, dar ar înregistra și o rentabilitate negativă în 2023: comercializarea și repararea autovehiculelor; transportul terestru și prin conducte; pescuitul și acvacultura; agricultura si creșterea animalelor; și industria textilă, a confecțiilor, a articolelor din piele și a articolelor de încălțăminte.

4.4. Pe măsură ce se reduc stocurile acumulate de gaze naturale în Europa – volumul stocat în mai 2023 era de 68 % ([13]) –, ne vom confrunta cu provocări suplimentare în gestionarea politicii noastre energetice. Diferența dintre cantitățile furnizate anterior de Rusia și cele livrate de furnizorii alternativi nu a fost încă eliminată, astfel că este puțin probabil ca în curând să aibă loc o scădere a prețurilor. În schimb, s-a produs o reducere semnificativă a cererii. Prețurile ridicate la energie se reflectă în scăderea competitivității industriei noastre și a lanțurilor noastre de aprovizionare, favorizând externalizarea activităților în afara teritoriului UE și diminuând astfel independența strategică a blocului. Efectele asupra gospodăriilor, în special asupra celor mai vulnerabile dintre acestea, sunt deosebit de semnificative, având în vedere procentul tot mai mare de persoane expuse riscului de sărăcie sau aflate în situație de sărăcie. Această situație va continua cel puțin până în 2024 ([14]). Pentru a combate aceste probleme, CESE recomandă o serie de măsuri, inclusiv garanții de localizare legate de sprijinul financiar, măsuri suplimentare indispensabile în materie de economii de energie și eficiență energetică pentru întreprinderi în vederea reducerii cererii, investiții masive și condițiile-cadru fiscale necesare pentru extinderea producției de energie din surse regenerabile în vederea reducerii dependenței de combustibilii fosili.

4.5. În consecință, din cauza exploziei costurilor energiei, numeroase întreprinderi și gospodării se află tot mai adesea într-o situație care le poate periclita existența. Deși iarna a fost relativ caldă, nu ne putem aștepta ca condițiile de mediu să ne fie întotdeauna favorabile. Din acest motiv, ar trebui luate măsuri pentru a proteja gospodăriile deosebit de vulnerabile, cu măsuri special concepute pentru ele în acest domeniu.

4.6. În cazul întreprinderilor, creșterile masive ale costurilor întreprinderilor, combinate cu reticența consumatorilor de a cheltui, poate duce inclusiv la o delocalizare forțată, în unele cazuri. Un astfel de scenariu nu este posibil în cazul întreprinderilor care oferă servicii esențiale clienților și restului lanțului de aprovizionare și care nu își pot întrerupe pur și simplu operațiunile din cauza creșterii prețurilor energiei.

4.7. Deși numeroase sectoare – și lucrătorii aferenți – au fost considerate esențiale în timpul pandemiei de COVID-19, această recunoaștere a fost cu totul absentă în actuala criză energetică. Până în prezent, statele membre nu au oferit sprijin specific multora dintre aceste sectoare. Întreprinderile din cadrul sectoarelor respective – și lucrătorii lor – au depus eforturi pentru a-și proteja consumatorii împotriva propriilor marje, fiindu-le greu să transfere clienților costul total pe care îl determină creșterea exorbitantă a facturilor la energie. Aceasta nu este o situație care poate fi menținută pe termen lung. În mod similar, CESE consideră că guvernele nu protejează populația cu aceeași intensitate cu care a făcut-o în timpul pandemiei.

4.8. Multe întreprinderi realizează numeroase investiții pentru a reduce consumul de energie și pentru a-și îmbunătăți capacitatea de acces la surse regenerabile de energie. CESE consideră că întreprinderile pot contribui, de asemenea, la accelerarea electrificării transporturilor și la înlocuirea gazului pentru încălzire, jucând un rol-cheie în realizarea tranziției energetice și a obiectivelor UE privind sursele regenerabile de energie pentru 2030. Însă, pentru toate acestea, va fi necesar un cadru de reglementare favorabil, cum ar fi acordarea de autorizații și combaterea efectului de descurajare a creșterii producției de energie datorat prețurilor.

4.9. CESE subliniază importanța corelării obligațiilor prevăzute de REPowerEU și a celor legate de performanța energetică a clădirilor cu sprijinul și capacitatea operatorilor de a suporta costurile investițiilor considerabile pe care le implică aceste obligații. Aceste măsuri vor fi importante pentru a reduce dependența de combustibilii fosili, dar obligațiile trebuie să fie legate de disponibilitatea finanțării, atât publice, cât și private. Regândirea pieței energiei trebuie să fie inclusă în agenda pe termen lung a Comisiei Europene pentru a evita viitoarele perturbări ale aprovizionării cu energie și prețurile exorbitante, și ar trebui luată în considerare formarea forței de muncă care va fi implicată în acest sector.

([13]) Informații disponibile la: https://agsi.gie.eu/data-overview/eu

([14]) EIU (2023): *Energy crisis will erode Europe's competitiveness in 2023* [Criza energetică va eroda competitivitatea Europei în 2023], disponibil la adresa: https://www.eiu.com/n/energy-crisis-will-erode-europe-competitiveness-in-2023/

În aceeași ordine de idei, CESE consideră că ambele programe ar trebui să reflecte și aspectele practice legate de disponibilitatea echipamentelor și a forței de muncă calificate în stabilirea obligațiilor de a instala stații de încărcare rapidă a vehiculelor sau de a introduce infrastructuri pentru combustibilii alternativi. Este necesar să se garanteze că fondurile plătite prin intermediul noilor propuneri pot fi utilizate pentru a se garanta că această tranziție poate fi efectuată în termenele prevăzute.

Bruxelles, 12 iulie 2023.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE